

Юрій ЄВСТРАТОВ

*Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна
yurayevstratov@gmail.com*

ЦИФРОВІЗАЦІЯ, ЯК ЕТАП РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Цифровізація – невідворотний процес переосмислення суспільством підходів до роботи, навчання, побуту, відпочинку, щоденних справ. Це черговий етап, виток переоцінки досвіду минулого, розуміння неможливості існування в попередніх парадигмах без внесення вдосконалюючих змін. Від чогось ми готові відмовитись, щось залишається, щось нове з'явиться. Не варто сприймати цифровізацію як панацею, таких панацей в минулому не злічити.

Релігійна революція (єдинобожжя), індустриальні революції, технічна революція 20 століття, яка дозволила запустити людину в космос. Все перелічене, та ще багато чого, якраз і є витками переоцінки досвіду минулого та внесення змін, часто разючих та безкомпромісних.

Цифровізація, це черговий етап, який з рештою згодом також відійде в минуле й буде фігурувати в підручниках як значуще явище для людей, на яких люди майбутнього будуть дивитися звисока, з усмішкою насолоджуючись доступними їм благами, відверто нерозуміючи чому люди минулого самі до цих благ не дійшли, часто не усвідомлюючи, що без “темних” людей минулого, не було би їх “просвітленого” сьогодення.

Якщо ж спуститись з небес на землю, щоб дати розібратись зі темою тези, необхідно оперувати базовими поняттями. Отже, цифровізація, на думку Скопенко Н.С. – «це забезпечення або вдосконалення процесів шляхом використання цифрових технологій та оцифрованих даних» [1].

Слово цифровізація має не лише абстрактне значення, але прямі, чіткі та зрозумілі значення в сферах діяльності де вона використовується. Зокрема в “Цифрова адженда України” – це документ торгово-промислової палати України є розділи, які роз'яснюють особливості цифровізації освіти, цифровізації державного управління, цифровізації суспільно-економічної сфери та соціальної сфери.

Основні принципи політики «цифровізації України»:

– Рівні можливості доступу: Забезпечення кожному громадянину рівного доступу до послуг, інформації та знань, що надаються на основі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Це вимагає консолідації зусиль політиків, державної влади, бізнесу та громадськості для усунення бар'єрів.

– Орієнтація на переваги: Спрямованість на створення вигід у різних аспектах повсякденного життя, таких як охорона здоров'я, працевлаштування, підприємництво, сільське господарство, транспорт, екологія, культура, подолання бідності та запобігання катастрофам.

– Механізм економічного зростання: Використання цифрових технологій як платформи для підвищення ефективності та продуктивності, що потребує повної інтеграції ініціатив з «цифровізації» в національні та регіональні стратегії розвитку для досягнення цифрової трансформації існуючих галузей.

– Розвиток інформаційного суспільства та креативного середовища: Сприяння розвитку інформаційного суспільства, засобів масової інформації та креативного ринку шляхом створення, поширення та збереження якісного контенту, підтримки свободи друку та інформації, а також незалежності та плюралізму ЗМІ.

– Міжнародне співробітництво та інтеграція: Орієнтація на міжнародне, європейське та регіональне співробітництво для інтеграції України до ЄС, європейського та світового ринків електронної комерції, послуг, банківської та біржової діяльності.

– Стандартизація: Використання відкритих, функціонально сумісних недискримінаційних стандартів як основи «цифровізації» для посилення конкуренції, зниження витрат, забезпечення сумісності та підтримки якості, з можливими винятками для національних програм у сфері оборони та безпеки.

– Підвищення довіри та безпеки: Забезпечення підвищення довіри та безпеки при використанні ІКТ, включаючи інформаційну та кібербезпеку, захист персональних даних та прав користувачів, а також формування національної культури кібербезпеки.

– Комплексне державне управління: Забезпечення фокусного та комплексного державного управління, де держава відіграє провідну роль у розробці, просуванні та впровадженні національних «цифрових» стратегій, усуває бар'єри, підтримує конкуренцію, залучає інвестиції та розвиває «цифрову» інфраструктуру та економіку, починаючи «цифровізацію» з себе [2].

Провівши аксіологічний аналіз, можна зробити висновок, що цифровізація, це багатогранне явище, яке резонує з багатьма історичними та новими цінностями як суспільства, так і індивідів. Зокрема цифровізація сприяє:

- активному розвитку суспільства,
- вдосконаленню різних аспектів життя суспільства,
- рівності та інклюзивності,
- економічному зростанню,
- інформаційній свободі,
- інтеграції людей в суспільство в зручний спосіб,

- варіативності,
- порядку та стандартизації багатьох процесів,
- ефективному державному управлінню.

ЛІТЕРАТУРА

1. Скопенко, Н., Євсєєва-Северина, І., & Кириченко, О. (2025). Дигіталізація бізнесу як запорука зростання конкурентоздатності та успішного розвитку компаній в умовах динамічного бізнес-середовища.
2. Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний» – 2020) Концептуальні засади (версія 1.0). Першочергові сфери, ініціативи, проекти «цифровізації» України до 2020 року.

Артем КОРНІЄНКО

*Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна*

МАНІПУЛЯТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЦИФРОВИХ МЕДІА: ЗАГРОЗА СВОБОДІ ВИБОРУ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПЕРЕНАСИЧЕННЯ

Вважається, що цифровізація розпочалась ще у 2002 році, продовжуючи стрімкий технологічний розвиток. Відправною точкою стало переміщення балансу інформації, яка зберігається на аналогових та цифрових носіях. Саме тоді зберігання даних у цифровому форматі переважило обсяги зберігання на аналогових носіях. Цей перехід знаменує собою не лише технологічну трансформацію, а й глибоку зміну способів, у які ми створюємо, зберігаємо, передаємо та отримуємо знання. Цифрова епоха відкриває нові можливості для розуміння, збереження та поширення інформації, проте водночас актуалізує низку етичних, правових і соціальних дилем [1].

З одного боку, цифровізація сприяє розширенню доступу до культурних надбань, наукових відкриттів, освітніх ресурсів та новин. Людство отримало можливість безперешкодно користуватись інформацією з будь-якого куточка світу. Це може сприяти зменшенню інформаційної нерівності, розширенню можливостей для саморозвитку, підвищенню рівня цифрової грамотності, а також дозволяє завжди бути в курсі останніх подій, як у глобальному масштабі, так і в локальному – на рівні громад, міст або професійних спільнот.

З іншого – широке впровадження цифрових технологій загострює низку проблем. Серед них – етичні виклики, пов'язані з захистом персональних даних, маніпуляцій інформацією, цифрової безпеки.